

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemoma nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inserati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji Din 144.—, za inozemstvo Din 330.—. Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PRIJATELJSTVO MED ITALIJO IN AVSTRIJO

Ratifikacija prijateljske pogodbe med Italijo in Avstrijo pred italijanskim parlamentom — Izjava parlamentarnega poročevalca o pomenu pogodbe

Rim, 9. aprila. Danes je bil poslanški zbornici predložen zakon o ratifikaciji prijateljske pogodbe med Avstrijo in Italijo. Poročilo je podal poslanec Polverelli, ki je imel pri tej priliki daljši govor, v katerem je podčrtal veliko važnost obnove prijateljstva med Avstrijo in Italijo. Med drugim je naglašal: Zaključitev pogodbe je tako v Avstriji kakor tudi v Italiji izzvala živahno odobravanje, pa tudi v ostali Evropi je našel na globok odmev. Zaključitev prijateljske pogodbe med dvema državama, ki sta med seboj oddaljeni, nima toliko pomena, ker je možnost

direktnih spopadov in konfliktov izključena. Tem večje važnosti pa je pogodba med dvema sosednjima državama, še večje pa med državama, ki sta si bili v svetovni vojni sovražnici. S sklenitvijo prijateljske pogodbe med Avstrijo in Italijo je oživljeno staro prijateljstvo, odstranjene so posledice vojne in obnovljeni tesni sosedni odnosi v duhu popolne lojalnosti brez posebnih jamstev in brez kakih tajnih sporazumov, nanašajočih se na kako tretjo državo. Za razvoj političnih razmer v Evropi je ta pogodba mnogo večje važnosti, kakor pa se da sklepati na prvi

pogled. Italijanska vlada je sprejela prijateljsko pogodbo s popolnim zaupanjem in je trdno prepričana, da bo rodila tako za italijanski kakor za avstrijski narod obilne sadove. Pogodba je sklenjena za dobo 10 let in se avtomatično podaljša za nadaljnjih pet let, če ne bo šest mesecev pred potekom odpovedana od ene ali druge strani. Končno je Polverelli pozval zbornico, naj pogodbo soglasno ratificira, da na ta način manifestira obnovljeno prijateljstvo med Avstrijo in Italijo.

Odpor proti verskemu preganjanju v Rusiji

Krvavi spopadi med sovjetskimi vojaštvom in prebivalstvom v Ukrajini

Bukarešta, 9. aprila. Listi poročajo iz Tikina ob Dnepru, da je prišlo v Tirasu, na nasprotni strani Dnestra, do krvavih bojov med prebivalstvom in med vojaštvom. Oblasti so povodom nedavnega pokreta proti veri med drugimi zaprle tudi katedralo v Tirasu. Včeraj pa so množice navalile na katedralo in jo hotele s silo odpreti. Ko se množica na poziv stražnikov ni hotela umakniti, je bilo pozvano voja-

štvo, ki je začelo s strojinami streljati na ljudi. Borba je trajala nad dve uri. Več sto ljudi je hotelo pobegniti na rumunsko stran, vendar pa so sovjetske oblasti zabranile prehod. Več sto ljudi je bilo v borbah ranjenih, vsi, ki so hoteli preko reke, pa so bili takoj aretirani in odvedeni v zapore. Deset oseb, ki so skušale preplaviti reko, je bilo ustrelenih.

Novi boji na Kitajskem

Ofenziva severne armade proti četam nankinške nacionalistične vlade

Šanghaj, 9. aprila. Položaj na Kitajskem se je zadnje dni ponovno poslabšal. Vsi napori, da se poravnava spor med severnimi in južnimi kitajskimi pokrajinami na miren način, so se izjalovili. Zato je pričela armada severnih pokrajin prodirati proti Nankingu in je dospela v pokrajino Dahoi in Kiangsu, severno od Nankinga. Severna armada je na ta način obkolila obrambne postojanke nacionalistične vlade v bližini Sučau, ki so jih zgradile nacionalistične čete s pomočjo

nemških inženjerjev. Obrambne postojanke so opremljene z okopi, strojinami in utrjenimi oporišči.

Nankingska vlada se nahaja v kočljivem položaju, ker se mora na eni strani boriti proti vedno bolj naraščajoči komunistični propagandi, na drugi strani pa proti akcijam reakcionarnega generala Jenšisana. Komuniste vodi znani general Fengjusiang. Nankingska vlada zbira vse razpoložljive vojaške sile, da se ubrani dvojne nevarnosti.

Možnost sporazuma v Londonu

Zaključitev sporazuma med vsemi petimi velesilami na pomorski razorožitveni konferenci ovira samo še Italija

London, 9. aprila. Včeraj popoldne ob 15.30 je prispel v London francoski zunanji minister Briand. Na kolodvoru sta ga sprejela francoski mornariški minister Dumesnil in francoski poslanik v Londonu. Briand je že dve uri pozneje posetil min. predsednika Macdonalda v spodnji zbornici. Kakor upajo, se bodo dogodki v prihodnjih 24 urah razvili tako, da se bo položaj popolnoma razjasnil, predvsem glede na vprašanje, kakšne uspehe bi bilo v Londonu še mogoče doseči razen pogodbe med Anglijo, Japonsko in Ameriko. Japonska je včeraj dossegla sporazum o pospešenem nadomestilu malih križark in rušilcev, ker hoče s tem zagotoviti zaposlitev ladjedelnic. V splošno presenečenje je v zadnjem trenutku zahtevala, naj bi bil med kategorijami rušilcev in podmornic mogoča zamenjava. Splošno upajo, da bo v kratkem uspešno odstraniti te neznatne težkote. Zato računajo z vso gotovostjo, da bo pogodba treh držav podpisana. O tem vprašanju bodo voditelji delegacij vseh treh prizadetih držav danes nadaljevali posvetovanja. Upanja za zaključitev pogodbe petih držav so trenutno še negotova. Na vprašanje je Macdonald še enkrat odgovoril v spodnji zbornici, da se angleška vlada še vedno prizadeva, da se

omogoči zaključitev razorožitvene pogodbe med petimi državami.

London, 9. aprila. Po včerajšnjem sestanku Macdonalda s francoskim zunanjim ministrom Briandom je bil objavljen komunikat, ki pravi, da je Briand informiral Macdonalda o razgovorih, ki jih je imel v Parizu. Na drugi strani je Macdonald informiral Brianda o uspehu razgovorov, ki so se vršili v Londonu. Komunikat napoveduje za danes nov sestanek angleške in francoske delegacije ter pravi, da je mogoče splošen sporazum med različnimi delegacijami. Napovedi se možnosti je vzbudila splošna pozornost, ker je prvič, da se govori o možnem sporazumu med vsemi petimi delegacijami.

London, 9. aprila. Francoski in angleški delegati so na včerajšnjem skupnem sestanku ugotovili, da povsem soglašajo v podrobnih razlagi čl. 15. pakta Društva narodov. Macdonald in Briand sta včeraj ponovno razpravljala o možnosti odstranitve vseh ovir za sklenitev pakta vseh pet pomorskih velesil. Ponovno je bilo pri tej priliki ugotovljeno, da ovira sporazum samo Italija s svojimi neutemeljenimi zahtevami po pariteti.

Razkol v angleški konservativni stranki

Baldwinov predlog za uvedbo carin na živila je izzval velik odpor med voditelji in pristaši konzervativne stranke

London, 9. aprila. V vrstah konservativne stranke je nastal v vprašanju carin na živila skoraj nepremostljiv spor. Bivši ministriški predsednik Baldwin je predlagal, naj se uvedejo carine na živila. Ta predlog je našel pri nekaterih konzervativnih voditeljih na odločen odpor. Nekaj konzervativnih voditeljev je izjavilo, da ne bo sledilo v vprašanju carin stranki. Ta izjava je naravnost konsterminirala konzervativne kroge, ki se pripravljajo na volitve in ki jim je skrajno neljubo, da je prišlo v tem trenutku med voditelji stranke do resnega

spora. Da reši položaj, je Baldwin predlagal, naj o carinah na živila odloči ljudsko glasovanje. Ta predlog pa je naravnost ogorčil konzervativne volilce, ki odločno odklanjajo vsako povišanje carin na živila. Kakor menijo politični krogi, bo težko priti do konzervativni stranki do sporazuma v tej zadevi. Zato so se upi konzervativne stranke za prihodnje volitve v angleški parlament zelo poslabšali in je skoraj izključeno, da bi konzervativna stranka pri prihodnjih volitvah zmagała.

Potovanje grofa Bethlena v Rim

Budimpešta, 9. aprila. O današnjem potovanju ministrskega predsednika grofa Bethlena v Rim poročajo, da bosta ministrskega predsednika spremljala dva visoka funkcionarja zunanjega ministrstva. Iz tega sklepajo, da se bo pri sestanku z Mussolinijem razpravljalo o prečiščeni obsežnem znanju - političnem delu. Naglašajo, da njegovo potovanje v Rim nikakor ni v zvezi s pariško konferenco o vzhodnih reparacijah, posebno še, ker je bil o vseh vprašanih na pariški konferenci večinoma dosežen sporazum.

Obsodba Pangalosa

Atene, 9. aprila. Suroči je posebno sodišče, pred katerim se je moral zagovarjati bivši grški diktator general Pangalos, izreklo obsodbo. Pangalos je bil obsodjen na dve leti ječe in na izgubo državljanških pravic za dobo petih let. V kazni se mu všteje dveletni preiskovalni zapor. V zvezi s tem je bil obsodjen tudi bivši minister v Pangalosovi vladi Bogopulos na poldrugeto leto ječe in na trajno izgubo državljanških pravic.

Protifašistična zarota

Pariz, 9. aprila. »Journal« objavlja v zvezi z nedavnimi aretacijami nekaterih Italijanov v Parizu senzacionalna razkritja o pripravah za protifašistično revolucijo. List poroča, da so bili v nekem pariškem predmestju te dni aretirani trije Italijani, ki so pripadali neki tajni organizaciji. Ta organizacija je hotela uničiti vse fašistične organizacije, bodisi s propagando, bodisi z nasiljem. Pri hišnih preiskavah so našli podrobne načrte za organizacijo neke vrste rdeče armade, ki naj bi se tajno organizirala v Italiji sami, v odločilnem trenutku zasedla državne urade ter prevzela oblast v državi. V zvezi s temi nasilji je bilo izvršenih že več aretacij.

Izjava besarabskih poslancev v rumunskem parlamentu

Bukarešta, 9. aprila. AA. »Radu« poroča, da je bila včeraj v parlamentu predčita deklaracija 20 poslancev kmečke stranke iz Besarabije. Deklaracija manifestira globoko patriotsko čustvo in zvestobo do zedinjene Rumunije. Obenem obžalujejo poslanci, da je poslanec Sterea podal ostavko na svoj poslanski mandat in je izstopil iz stranke. Poslanci izjavljajo, da smatrajo odstopivšega poslanca Sterea še nadalje za svojega voditelja v parlamentu in da ustanavljajo posebno stranko, ki bo še nadalje podpirala vlado. Ostali poslanci iz Besarabije so nato izjavili, da ostajajo zvesti in disciplinirani člani narodne kmečke stranke in da bodo brezpogojno podpirali vlado. Predsednik rumunske vlade Maniu je vzel obe izjavi z zadovoljstvom na znanje ter pristavil, da je vlada pripravljena ugoditi vsem naglasnim zahtevam, ker se zaveda, da je Besarabija dragocen del Rumunije.

Eksplodizija na angleški vojni ladji

London, 9. aprila. Na angleškem rušilcu »Sepoy«, ki je bil izven Hongkonga se je pripetila velika eksplozija. Ubili so bili trije mornarji in neki častnik, trije mornarji pa ranjeni. Eden izmed ranjenec je umrl v hongkonški bolnici. Dočim se druga dva mornarja borita s smrtjo.

Načrt zakona o strokovnih tehničnih šolah

Beograd, 9. aprila. AA. Obdeli oddelek ministrstva za trgovino in industrijo je obvestil gospodarske organizacije, da je s sklepom ministra za trgovino in industrijo Jurja Demetroviča rok za vročitev opomb k zakonskemu načrtu strokovnih tehničnih šol podaljšan do konca tega meseca. Gospodarske organizacije v Beogradu bodo v kratkem imele konferenco na kateri bodo postavile svoje predloge in pripombe k temu zakonu.

Izpopolnitev prometa na ozkotirnih železnicah

Beograd, 9. aprila. Za zboljšanje in olajšanje prometa na ozkotirni progi Višegrad-Dubrovnik je naročenih v inozemstvu več novih lokomotiv z jačo kapaciteto. Prispele je tudi še precej novih vagonov med njimi tudi nekaj spalnih.

Zborovanje industrijev mesnih izdelkov

Beograd, 9. aprila. Jutri se bo vršila redna letna skupščina saveza industrije mesnih izdelkov. Razpravljala bo zlasti o pospeševanju izvoza žive in zaklane živine.

Skavtski zlet v Pragi

Beograd, 9. aprila. Savez izvidnikov in planink (skavtov) je dobil poziv češkoslovaške zveze k udeležbi na zletu v Pragi, ki se bo vršil pod pokroviteljstvom predsednika Masaryka. Savez je vabilo z navdušenjem sprejel in bo odšla v Prago večja delegacija, v kateri bodo zastopane vse pokrajine naše države.

General Krupecki v Beogradu

Beograd, 9. aprila. Senkaj je prispel predsednik vrhovnega ruskega monarhističnega sveta general Krupecki, da organizira v Jugoslaviji delovanje ruskih nacionalnih organizacij.

Izpremembe v državni službi

Beograd, 9. aprila. »Službene Novine« objavljajo ukaz, s katerim so vpokopili naslednji učitelji odnosno učiteljice: Lovro Serajkin v Prihovi, Marija Riehl v Leskovcu, Fortunat Jelosek v Liboljah, Sofija Mulaček v Mariboru, Emilija Voglar v Vidnu, Ana Kozina v Ljubljani, Draga Drolenik v Laškem, Aleš Šostarič v Trpkovem, Ljudevit Rajmond, upravitelj mešarske šole v Cebrau. — Za izrednega profesorja na srednji tehnični šoli je imenovan dr. Igor Pehani. — V poštni službi so premeščeni k pošti Ljubljana V Alojz Farlan, Miroslav Cerkvenik, Ivan Kavčič in Silvester Kavčič, doslej pri tretji terenski sekciji.

Otvoritev osješkega velesejma

Osijek, 9. aprila. Minister trgovine in industrije dr. Juraj Demetrovič, ki je bil v nedeljo pri otvoritvi Vajeniškega doma v Osijeku, je bil naprošen od predstavnikov osješkega velesejma, naj bi prišel osebno otvoriti osješki velesejem dne 10. t. m.

Tihotapstvo na Reki

Sušak, 2. aprila. Ob uveljavljenju zakona o svobodni kvamerski coni so meročajna obdobja mislila, da se bo na veliko razvilo tihotapstvo raznega blaga. Vendar pa doslej ni opaziti ničesar takega. Samo pri nekaj osebah so finančni organi našli neznatne množice živil, ki jih ne bi smeli prenašati. Na obmejnem mostu preko Rake je promet sicer normalen.

Lepa nagrada poljskemu pesniku

Varšava, 9. aprila. AA. Varšavska občina je podelila veliko književno nagrado v znesku 15 tisoč zlotov (95.000 Din) slavnemu pesniku V. Orkanu.

Mednarodna železniška konferenca v Opatiji

Rim, 9. aprila. AA. Dne 23. t. m. se prične v Opatiji mednarodna železniška konferenca, na kateri bodo zastopane Italija, Madžarska, Avstrija, Češkoslovaška in Jugoslavija. Na programu bo vprašanje tranzita med temi državami.

Vlom v poljsko poslaništvo v Sofiji

Sofija, 9. aprila. AA. Včeraj ponoči so neznani zlikovci vlomili v poljsko poslaništvo ter ukradli neke dokumente. Denarja se niso dotaknili.

Lep uspeh bolgarskega dramatika v Rumuniji

Bukarešta, 9. aprila. AA. V rumunskem narodnem gledališču se je vršila predstava drame »Zlati rudnik«, ki jo je spisal bolgarski pisec Kostov. Delo je doživelo velik uspeh. Predstavi so prisostvovali pisec in člani Penkluba iz Sofije. To je prvič, da je bilo bolgarsko delo uprizorjeno v inozemstvu. Po predstavi je rumunski Penklub priredil banket na čast bolgarskega Penkluba.

V znamenju razoroževanja

London, 9. aprila. AA. »Daily Herald« javlja iz Newyorka, da je ameriška administracija začela uporabljati nove mitraljeze, ki so najnevarnejše bojno orožje sedanosti. Mitraljeza more istrešiti v minuti 800 nabojcev na oddaljenost 15 km.

Povratak Gorkija v Rusijo

Rim, 9. aprila. Maksim Gorki se namestila meseca julija vrni v Rusijo. Po kratkem bivanju v Leningradu se bo stalno nastanil v Moskvi.

Prebivalstvo Francije

Pariz, 9. aprila. AA. Po službenih podatkih se je število prebivalstva v Franciji v letu 1929 znašalo za 12.564, dočim se je leta 1928 povečalo za 70.205 oseb.

Glasovanje o ukinitvi ameriške prohibicije

New York, 3. aprila. Neka revija je priredila glasovanje o ohranitvi prohibicije, ki je pokazala naslednji končni rezultat: Od 2.340.000 glasov je bilo oddanih 42% glasov popolno odpravo prohibicije, 30% za olajšanje prohibicijskih zakonov v toliko, da bi bilo dovoljeno izdelovanje in prodajanje lažkih vin in piva ter 28% za ohranitev in najstrožje izvajanje sedaj veljavnih zakonov o prohibiciji.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 22.725. — Berlin 13.4875 — 13.5175 (13.5025). — Bruselj 7.8948. — Budimpešta 9.885. — Curih 1094.4 — 1097.4 (1095.9). — Dunaj 795.76 — 798.76 (797.26). — London 274.69 — 275.49 (275.09). — Newyork 56.445. — Pariz 232.51. — Praga 167.51. — Trst 296.50.

INOZEMSKA BORZE.

Curih, 9. aprila. Beograd 9.1275. — Pariz 20.2125. — London 25.10125. — Newyork 516.06. — Bruselj 72.02. — Milan 27.05. — Madrid 64.60. — Berlin 123.19. — Dunaj 72.75. — Sofija 3.74. — Praga 15.285. — Varšava 57.85. — Budimpešta 90.20. — Bukarešta 3.07.

S podmornico tihotapijo alkohol

Los Angeles, 9. aprila. Neko bivšo nemško podmornico uporabljajo po informacijah policije za tihotapljenje alkohola v Južno Kalifornijo. Po izročitvi podmornice je prišla ta v pravo last ter bila pozneje prirejena za sedanje namene. Kakor se zadržuje, je sedaj last nekakega sindikata tihotapev, ki delujejo iz Vancouverja in angleški Kolumbiji in iz Ensenada v Mehiki. Podmornica je baše pri zadnji vožnji izkrfala na ameriški obali za 500.000 dolarjev vtihtapljenega alkohola.

Naraščanje števila avstrijskih potnikov v Jugoslavijo

Dunaj, 9. aprila. M. Na podlagi točnih podatkov je ugotovljeno, da je v tekoči sezoni naraslo število tujcev, ki potujejo iz Avstrije v Jugoslavijo, za 30 odst. napram lanskemu številu v istem času.

Nova stranka na Madžarskem

Budimpešta, 9. aprila. M. Bivši predsednik madžarske vlade Stefan Friedrich je ponovno osnoval krščansko-socialno stranko. Sedaj to stranko organizira in je že zapustil s svojimi pristaši Wolfovo stranko, ki ji je doslej pripadal.

Boji v Abesiniji

London, 9. aprila. V zapozneli brzjavki poroča dopisnik »Timesa« iz Adis Abebe, da so francoski letalci v boju med četami kralja Tafarija in uporniki igrali odlično vlogo. Letalci, ki so v službi abesinske vlade, so izvedli več poizvedovalnih in bombnih poletov. Kakor se poroča, so vladne čete izgubile samo 300 mož, dočim so znašale izgube upornikov 6000 mož. Pogreb umrle kraljice Zeoditu se je po nalogu kralja Tafarija vršil z največjo slovesnostjo. Njej na čast je bilo žrtvovanih nič manj kot 50.000 glav živine.

Rov se je zasul

Satander, 9. aprila. V Casru se je v nekem rudniku udrl rov, ki je zasul 40 delavcev. Reševalna dela so v teku. Izpod ruševin so izvlekli več ranjenecv.

Težka nesreča grških letalcev

Atene, 9. aprila. AA. Včeraj se je pripetila velika letalska nesreča na tukajšnjem letališču Tatoi. Dve letali, ki se nista mogli ogniti drugo drugemu, sta z vso silo treščili skupaj. Trije oficirji so ostali na mestu mrtvi, letali na sta popolnoma razbiti. Nesreča je zbudila v mestu veliko žalost.

Razgovor z Mito Dimitrijevičem

K današnji vprizoritvi njegove komedije »Ljubimec svoje žene« v ljubljanski drami

Ljubljana, 9. aprila.

Drevi bo pri vprizoritvi gledališke komade »Ljubimec svoje žene« v naši drami navzoč tudi avtor, srbski pisatelj Mito Dimitrijevič. Davi si je ogledal generalko in ob tej priliki se je naš urednik pogovarjal z njim.

Predstavil mu ga je ravnatelj drame G. Pavel Golja, ki je dober prijatelj Mite Dimitrijeviča.

— Nad 20 let sem bil v diplomatski službi —, je začel Mito Dimitrijevič. Po ujedinenju pa v politiki, v parlamentu in v političnem kaosu.

Vstopil je intendant G. Oton Zupančič in takoj sta se spoznala. Bila sta kot dijak v Parizu. Da, da, se spominjam, jaz tudi Caffe Soufflé. Da, da... in obujala sta spomine na Pariz.

— Na žalost, je nadaljeval Mito Dimitrijevič, moji napori v politiki niso uspeli, četudi sem si prizadeval z vsemi močmi v tesnem sporazumu in akciji s pokojnim Radčem, da bi se ne predel jez izvenparlamentarnega terena. Zdal po 6. januarju je konec parlamentarnega kaosa in strankarstva in država je zopet v sreči, dušah naroda, iz katerih bo z mladim pokolenjem nastala tista krepka etično in politično močna Jugoslavija.

Glede komada samega bi predvsem omenil, da sem imel v vidu bolj moralen problem zakona, kot iskanje kakih ekstravagančnih efektov z raznimi novotarijami, katere zapeljujejo po navadi naše pisatelje. Tema je stara, da bolj stara ne more biti. Njena osnovna ideja pa je, da se ni bilo in ne bo zakona brez tretjega. Še celo prvi zakon Adama in Eve je bil zakonski trikot, tretji je bila kaka. In ideja spozna-

nja je več, nego raj, ker preko spoznanja pridemo do boga. V zakonskem trikotu se merijo vrline moža in žene in njuna zvestoba. Francoski pisatelji so obdelovali osnovno najrazličnejše načine, moja tema ima pa nekako balkansko strukturo, ker žena sprejme zakon kot usodo in ker v prvi krizi koleba med svojo žensko častjo in ponosom ter svojo usodo. V Zagrebu, kjer so komad tudi vprizorili, so ugotovili, da je novotarija v komadu to, da se mož ne bori z ženo, temveč s tretjim v zakonu, a žena ostane samo opazovalec. In kdor od obeh zmaga, si osvoji ženo. Tako se godi tudi v biološkem svetu. V mojem zakonskem trikotu ima vsak svoje pravice, vsak svojo vlogo, vsi napori se pa koncentrirajo na en višji etični cilj.

Pri generalki sem ugotovil, da ima vaša drama zelo talentirane igralce in trdno verujem v najboljšo interpretacijo komada na vašem odru. Posebno dobra se mi zdi nositeljica glavne vloge ga. Nablocka, ki podaja svojo vlogo z izredno toplino.

G. Mito Dimitrijevič namerava v kratkem v Ljubljani predavati o »Moči Jugoslavije v narodni etiki«, o čemer je predaval z velikim uspehom nedavno v Splitu. Glavna misel te teme je, da je naša država živela kot etična celina že pred osvojenjem in ujedinenjem in da je od ideje do ustanovitve Jugoslavije poteklo zgodovinsko stoletje, etično je bil pa storjen samo en korak. Narod je imel svojo državo v duhu, med tem ko politiki in državniški niso dojeli kot etično spoznanje, temveč zgolj z razumom ter so se morali raziti, ko so se sešli. Morali bi priti do ideje Jugoslavije najprej s srcem in potem z razumom, ker srce je mladost in izvor novega življenja.

Zdravstvene naloge ljubljske občine

Širokopotezno zdravstveno delo — Med drugimi zavodi tudi gozdna šola in dispanzer za spolne bolezni

Ljubljana, 9. aprila.

Mestni fizikar je predložil občini poleg običajnega referata o zdravstvenih razmerah občinski referat o socialni higijeni, iz katerega probujemo naslednje misli:

Ideal po ljubljanski mestni občini organiziranega in enotnega socialno - higijenskega dela bi bil Zdravstveni dom, sedež in centrala vseh državnih, mestnih in zasebnih ustanov ter organizacij. Dokler se to ne zgodi, je potrebno, da mestna občina sama prične vzpodbudno z delom, ki ga je močnega na kratko označiti v naslednjih točkah:

Zaščita mladine

Sem spadajo: 1. Socialna zdravstvena in pravna zaščita dece, združena z generalnim varstvom vseh zapuščene dece, sirot, zanemarenih otrok in otrok moralno propadajočih družin. 2. Dečji dom za prehodno in nujno primere, nadzorstvo in organizacija tkzv. »foster - homes« (domov ali družin za reje teh otrok). 3. Socialna zaščita dojenčkov v sodelovanju z zavodom za socialno higijensko zaščito dece; prenatano skrbstvo. 4. Otroški vrtci, zavetišča in otroška igrišča. 5. Šolska higiena, šolsko zdravstvena zaščita, šolska poliklinika, zdravstvena vzgoja, šolska kopališča, gozdna šola za ogrožene in tuberkulozne kontakte. O šolski higieni je težko govoriti, dokler so ljubljanske šole tako zelo prenatrpane. Potreba vsaj po eni novi šoli, posebno v bežigradskem okraju, je že z zdravstvenega stališča nujna! Glede družin naloge mestne občine na področju šolsko - zdravstvene zaščite so bili napravljeni ponovno že sklepi in odredbe, a so ostale vse neizvršene zaradi pomanjkanja kreditov. Mestna šolska posvetovalnica ima niti tehnične, prostori so docela neprimerni, čakalnica je tudi pozimi v odprti veži.

6. Dečje ohranilišče, počitniške kolonije. Mestna občina izda velike zneske za zdraviljenje tuberkuloznih otrok v državnih sanatorijih. Za ostajala ta kapital le prečesto neobrestovan. Otroci živijo po vrnitvi deloma pozdravljeni, v slabih socialno - higijenskih razmerah in zopet propadajo. S tem se povzroča mestni občini vedno nove stroške. — Mnogo slabotnih, ogroženih in škrofuloznih otrok je, ki ne spadajo ne v bolnico, ne v sanatorij. Za to deco je potrebno stalno okrevanje neke na Gorenjskem (morebiti združeno s šolo), ki bi se moglo po potrebi uporabljati tudi za počitniško kolonijo.

7. Poklicna posvetovalnica, izdaja usposobljenosti spričeval, zaščita in zdravstvena vzgoja vavencev. V teh točkah je treba skrbeti za OUDZ.

8. Skrb ter nadzorstvo telesno defektnih (gluhonemi, slepi, pobašeni, srčni defekti) in duševno, ozir. inteligentno defektnih. 9. Strokovna podpora organizacij za povzdigo narodnega zdravja in telesne kulture; snovanje ter nadzorstvo sportnih prostorov in igrišč. V goštvu sporta je nastal v Ljubljani kaos, tako da je uvedba zdravniške posvetovalnice, ki je v vseh modernih mestih običajna, zelo priporočljiva in potrebna.

Tuberkulozni dispanzer

Poslovanje dispanzerja, o katerem se že dolgo razpravlja, bi se moralo vršiti v naj-

tesnejši zvezi s socialnim oddelkom, ne samo v prostorih dispanzerja, temveč tudi na domu bolnikov in ogroženih. S pobijanjem tuberkuloze je treba pričeti v otroški dobi, ko se da še preprečiti nastanek težje tuberkuloze.

Spolne bolezni

Na oddelku za kožne bolezni splošne bolnice v Ljubljani obstoji že brezplačen ambulatorij za spolne bolezni. Zakon o pobijanju nalezljivih bolezni pa predpisuje, da mora mestna občina sama v predpisnem času ustanoviti svoj lasten dispanzer. Vsekakor bi se moral ta ustanoviti le v zvezi z že obstoječim državnim ambulatorijem.

Zavod za alkoholike

Izkustva delavcev na socialno - higijenskem področju kažejo, da je alkoholizem ena najtežjih socialnih bolezni v Ljubljani. Številne družine so moralno in materialno propadle prav zaradi njega. Temeljni alkoholizma segajo globoko v izobrazbo prebivalstva, trgovino, obrt in splošno socialno stanje meščanov. Za alkoholike in njihovo zdravljenje nima mestna občina nobenega zavoda, čeprav je bilo že pred leti sklenjeno ustanoviti ga.

Ubog

Današnji sistem preskrbe ubogih, razen onih v mestni ubožnici, je zastarel in more voditi k nezaželenim posledicam. Pomankanje bolniške sestre za obiskovanje bolnih ubogih, njih nadziranje in poučevanje je zelo občutno.

Zaščitne sestre

Zaščitne sestre so predpogoji uspešnega socialno - higijenskega dela. Mestna občina nujno potrebuje 2 do 3 izobražene in izsolane sestre, ki bodo opravljale delo na terenu in v centralnem uradu v vseh pannonah socialne higijene.

Zdravstvena propaganda

Preden je močnejše govoriti o zbolitvanju socialno-higijenskih odnosov v mestu, je treba prebivalstvo najprej poučiti. Potrebno so didaktični pripomočki, ki jih v gotovi meri nudijo Državni higijenski zavod. Mestni zdravniški predavatelj v raznih društvenih organizacijah, če imajo po več večerov v tednu okupirani, ne dobe pa za to nobenega honorarja. Ker je zdravstvena propaganda izredne važnosti za zdravstveni napredek ljubljane, je potrebno, da se tudi za to določi kredit v proračunu.

Vodstvo

Absolutno potrebno je, da se uvede sodelovanje med državnimi, mestnimi in zasebnimi ustanovami in organizacijami. Ki se bavijo s socialno higijeno v področju mesta. Zasebno vzpodbudo je podpirati, vendar ne smejo trošiti denar mestne občine brez podpore. Vodstvo in reševanje socialno - higijenskih zadev imajo nadobor socialno podpornih organizacij. Seveda mora imeti mestna občina v njem glavno besedo.

Pri revmatizmu v glavi, ledjih, plečih, živčnih bolečinah v kolkih, ušesu (Hensenschuss) se uporablja naravna »Franz Josefov« voda z velikim pridom pri vsakdanjem izpiranju prebavnega kanala. Univerzitetne klinike izpičujejo, da je »Franz Josefov« voda posebno v srednjih letih in starostni dobi izborni čistilni sredstvo za želodec in čreva. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Grandiozni vefilm o vesoljnem potopu

GEORGE O'BRIEN — DOLORES COSTELLO

Vojna napoved v Parizu! — Strahovita železniška katastrofa. — Na fronti zasuti. — Babilonski stolp. — Greh in kazen božja. — Potop sveta.

Rezervirajte vstopnice v predprodaji od 10. dopoldne naprej!

Telefon 2124

Danes ob 4., 7.
in 9. uri zvečer
premiera.

Monumentalni milijonski
zvočni vefilm, ki nad-
kriljuje nepozabni vefilm
Ben - Hur

NOETOVA
BARKA

Elitni kino Matica

Občni zbor Čsl. jugosl. lige

Uspešno delovanje centrale in odborov v preteklem letu — Obširen program za tekoče leto

V nedeljo se je vršil v prostorih Strossmayerjeve jugoslovenske knjižnice v Pragi občni zbor centrale Českoslovaške - jugoslovenske Lige ob številni udeležbi zastopnikov krajevnih odborov. Zborovanje je otvoril podpredsednik vseučiliški profesor dr. M. Murko, ki je ugotovil velik razmah in razveselje uspehe Lige v preteklem letu.

Iz poročila generalnega tajnika A. Beringera posnemamo, da je končala Liga lani večletno akcijo glede českoslovaško - jugoslovenske kulturne deklaracije. Deklaracija sta lanske leto podpisali obe državi. Višek delovanja Lige je bil lani sarajevski kongres, ki je dal smernice za delo v najbližnji bodočnosti. Liga je organizirala turneje pevskih društev »Obličje«, ekskurzijo invalidov beogradskega okruza, koncert virtuosinje Mihajlovičeve in razstavo slikarja Ivanovića, otvorila je jugoslovensko nadaljevalno šolo v Pragi in pripravila njeno reorganizacijo. Centrala in poedin odbori so pokrenili obširno akcijo za pouk srbohrvaščine tako, da je število udeležencev tečajev naraslo od 60 na več kot 500. Liga upravlja ustanovo iz Linderkovega fonda in tri ustanove ministrstva javnih del za mornariško akademijo v Bakru. Študentskih ekskurzij v Jugoslavijo je bilo lani 12. Liga pripravila zgraditev okrevališča za študente na Jadranu in sicer v Martinšici pri Sušaku. Organizirana je bila počitniška izmenjava slušateljev šumarske fakultete, ki so praktikalni. Liga pripravila zgraditev dežurnega Jugoslovenskega doma v Pragi.

Po poročilu generalnega tajnika se je razvila živahna debata, v katero so posegli delegati Janek (Brno), Strakaty (Praha), dr. Beran (C. Budjevice), konzul inž. Para, dr. Mandić, prof. dr. Murko in generalni tajnik Beringer. Debata se je nanašala v prvi vrsti na vprašanje izenačenja prava v obeh državah. Na podlagi debate sta inž. Para in dr. Mandić predlagala:

„Opat pri Sv. Bernardu“ na kranjskem odru

Sijajen uspeh diletantske gledališke umetnosti

Kranj, 9. aprila.

Gledališki oder Narodne čitalnice v Kranju je priredil 4. in 6. aprila izvrstno ljudsko igro Ohornovega »Opata pri Sv. Bernardu«, ki se bo razvila v najbolj hvalne vprizoritve večjih diletantskih odrov. Se vsem je v spominu 1. del te igre: »Bratje! gledaki so prišli k premijeri in napetjem pričakovanju, ali bo vzdržal »Opat« korak z »Brati«. In ga je! Režiser Ado Klavara je razdelil vloge v glavnem kar moči najbolje, zlasti glede novih oseb, predvsem glavno osebo opata I. Toporiša. Že njegova postava je kazala vnanji karakter resnične figure, a nad vse vsebinsko podajanje duševnega karaktera, tako da je ustvaril resnično dostojanstvenega in priskočno ljubčnega opata. Čustveni gledalci so ga resnično vzljubili in zaplakali z njim vred, ko ga je strla smrt dobrega genija p. Fridolina (Mirko Rolina). Da se je mogel tako živeti v svojega drugega človeka v igri, je pripomogla končno tudi harmonija sodelujočih, tistih nič spoštovanih vlog, ki samo zato niso spoštovane, ker niso glavne. Najznačilnejša taka vloga je p. Luka (B. Plahuta). Brez te vloge bi intrigantski prior prav tako dosegel svoj namen in svoj poraz. Kakor se je pa naš Luka uveljavil, to ni več stranska vloga, marveč je živ in važen člen v razvozlavljanju glavnih dogodkov, predvsem v razkrivanju priorjevega karaktera ne z razlaganjem marveč z doživljanjem. V tej vrsti je vloga dvornega svetnika Berga (Ado Vran), ki je našel svoj vlogi vlogo do izjavele potankosti celo v gestah med vstajami: to je najtežje.

Druge osebe so nam znane povečini že iz »Bratov« in jih je z malimi spremembami obdržal režiser tudi pri igrah. Enakega Fridolina bi najbrž ne našli. Kljub zavesti, da je igra, je vzbudila njegova smrt marsikateri vzdih in resnične solze. V »Opatu«

je Fridolina vloga dramatsko mnogo jakejša nego v »Bratih«. Ne tako vrsta drugih, Ferdinand (Reš) in oče njegov (Vajt) sta dramatsko potisnena v ozadje, iz ozadja se more povzpeti pač samo oče s svojim humorjem. Nenadomestljiva opora opatu pa mu je njegov tajnik Menard (Ado Klavara). Menard je važnejši po svoji osebnosti kakor po govoru. Tako ga je umel tudi igrati. Valter (Korošec) je bil salonski vlogi bi lahko podal tudi drugače, pretkanega ljudskega zvotorepa, demarja lačnega spekulant.

Nositelja protigre prior (Slavec) in p. Simon (Pešl) imata igralsko močno igro in sta jo podala v največje — ogorčenje gledalcev: gladaki so namreč uživali zmagovalne, kar je ljudstvo navajalo na priroja in Simona, da bi ju komejalo. Publika je zaploskala, ko sta morala sramotno zapustiti opatovo sobo. Hvala za publiko! Prior je dosegel tak uspeh v glavnem s svojo figuro, kar je lanski prior (Fugina) dosegel z mnogo umerjenostjo in zato resničnostjo, prav nič karikirano kreacijo. V tem smislu fino je podal Pešl svojega Simona lani kakor letos.

Močne so bile skupine, tako menihov kakor ljudstva, to zlasti v prizoru, ko se poklanja ljubljenu opatu in mu zapoje lepo ubrani slavo. Potrebno se mi zdi poudariti, da je prav, ako opuščajemo tudi diletantski štatisti tako lesonost kakor tudi kričave kretnje. To pot nismo nič takega opazili. Vaje svede ni nikdar preveč! K prvi ljudski igri spada tudi dobra scenarija. Kranj takmuje tudi v tem, da bi se otresel šablonskih diletantskih scenerij, čeprav ga teži velikanska številka najemnikov. Ve, da se dobro blago dobro proda. Tako nasit blaginjskega volka in mu ostane še vendar koza cela, da mu ne zarubijo odra. Po tej poti mora iti, ako boče priteg-

miti kina važno publiko od razkošnih senc na platnu. Ostane mu še vedno prednost žive besede, katero pa najbolj spoštujemo tisti igralci, ki se hočejo postaviti najbolj haš v tem, kako »znajo« ponarejati tekst. Zdal, ko izpodiriva živo besedo stroj tonfilma, pazimo tudi in še bolj na besedo. Cisteža živa besede ne bo izpodrinila ponarejen zvenk robotovega stroja.

Inko.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Sreda, 9. aprila 1930; katoličani: Marija, pravoslavci: 27. marca: Martona.

DANASNE PRIREDITVE.

Drama: Ljubimec svoje žene. C.
Opera: zaprt.
Kino Matica: Noetova barka.
Kino Ljubljanski Dvor: Kraljica mode.
Kino Ideal: Angel Alaske.
Mnogobojna razstava v Jakopičevem paviljonu.
Jakopičeva razstava v dvorani OUZ na Meškovičevi cesti.
DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Sošnik, Marjani trg; Kurale, Gospodarska cesta.

Francoski dan v Ljubljani

Pod pokroviteljstvom bana Dravske banovine g. inž. Dušana Serneca in na povabilo mestnega župana g. dr. Dinka Puca so se sestali pred kratkim na magistratu zastopniki ljubljanskih društev, ki organizirajo v Ljubljani v ponedeljek 14. t. m.

FRANCOSKI DAN

na korist poplavljenem v južni Franciji.

Ta dan bo v opernem gledališču akademija, pri kateri bodo sodelovali razni naši umetniki in glasbene korporacije. Natančnejši spored javimo prihodnje dni.

Človekoljubje in priateljske zveze s francoskim narodom nas kličejo, da se ta dan spomnimo nesrečnega prebivalstva južne Francije, ki je toliko trpelo od grozovitih poplav.

Zelo vabimo na poset akademije, katere celotni dohodek se nakaže kot pomoč francoskim poplavljenecem. Prosimo pa še poleg tega denarnih prispevkov, ki naj se izročijo mestnemu županu ali nakazujejo ljubljanskemu odboru Rečeca križa z izrecno navedbo: Za francoski dan.

Iz gledališke pisarne

Drama

Današnji premijeri »Ljubimec svoje žene« bo prisostvoval sam avtor Mito Dimitrijevič. Komedija je sodobna in bo brez dvoma zanimala ljubljansko občinstvo vsled svoje prijetne vsebine. Trikot predstavljajo ga. Nablocka, g. Levar in g. Gregorin. Režijo vodi prof. Sest. Začetek je ob osmih, predstava se vrši za red C.

Pastirjska igra »N. R. L.« se pripravlja za velikončni čas, radi obilga povpraševanja, ponovno v ljubljanski drami. Opozarjamo že danes vse ljubitelje pasijonskih iger na to dejstvo, da si pravčasno zagotovijo vstopnice, po možnosti pisnim putem pri upravi Narodnega gledališča v Ljubljani.

Premijera Sheriffove slovitve vojne drame »Konec polje« bo v ljubljanskem gledališču v soboto 12. t. m. Delo spada v vrsto »Stilmondkega župana« in »Gropa neznanega vojaka«. Danes je to brez dvoma najbolj znana in najbolj igrana vojna drama na svetu. Godi se v angleškem zakopu tik pred ofenzivo pri St. Quentinu. Sodelujejo gg. Debevec, Jan, Kralj, Kaukler, Lipah, Potokar, Sancin, Skrbinec in Zeleznik. Režijo ima g. Ciril Debevec.

Lipahova komedija »Glavni dobitek« se ponovi jutri v četrtek dne 10. t. m. v običajni zasedbi in v režiji gospoda avtorja za abonente reda A.

Opera

Jutri se pojavi M. Kogojeva opera »Črne maske« z g. Primožičem v glavni partiji. Originalna kompozicija domačega komponista ter zanimiva psihološka vsebina ruskega misleca Andrejaja sta vzbudila v pretekli sezoni vse občo pozornost. Tudi letos je delo vprizorjeno s prvovrstnimi razpoložljivimi opernimi močmi. Sodelujejo: ga. Thierry, gg. Majdičeva, ga. Poličeva, gg. Španova, ga. Staglar, gg. Betetto, Kovač, Grba, Mohorič, dalje gg. Povhe, Drenovec, Peček itd. Dirigent ravnatelj Polič, režiser g. Krivecki. Predstava se vrši za abona D. Pripravlja se Belinija opera »Norma« z go. Špehar kot gostom v naslovni partiji. Delo študirata gg. Neffat in Krivecki.

Sport

— Stanje bezonskega prvoštva po tretjem kolu. V nedeljo se je odigralo tretje kolo nazenskega prvenstva. Stanje je sedaj naslednje:

1. HSK Concordia	3	3	0	0	42:6	6
2. SK Mura	2	1	1	0	20:14	3
3. TKD Arena	3	3	1	1	21:20	2
4. I. SSK Maribor	2	1	0	1	24:21	2
5. SK Ilirija	3	1	0	2	30:38	2
6. S. Sava	3	1	0	2	13:42	2
7. SK Celje	2	0	0	2	5:12	0

V tabeli je tudi že vstrela tekma Concordia : Sava (Sevnica) 26:2 (13:0).

Čuden vzrok.

— Zakaj si pa zaprt?
— Ker sem zamudil vlak.
— Beži no, kdo ti bo pa verjel?
— In vendar je res, kajti če bi ga bil ujel, bi bil odnesel pete čez mejo.

Pri starinarju.

— 15.000 frankov za tole posteljo se mi zdi malo preveč.
— Da, toda pomisliti morate, da je to postelja, na kateri je umrl kralj Ludvik XVI.

Enako mnenje.

— Verujte mi, draga, da napravi moj mož name včasih vtis popolnega norca.
— Jaz sem tudi mislila tako, ko sem zvedela, da je vas zasnubil.

Pred sodiščem.

— Vlomili ste torej v stanovanje in navrhali blaginjo za borih 20 frankov?
— Vidijo, gospod sodnik, če presodimo to reč po pravici, moramo priznati, da sem bil okraden pravzaprav jaz.

Dnevne vesti

— **Zanimiv članek o Slovincih.** Brat-slavski »Slovake« proučuje v št. 81. z dne 8. t. m. v zvezi s koncertom pevskega zbora URJ zelo zanimiv informativni članek o Slovincih, v katerem pravi med drugim: Stara navada je že, da se dva prijatelja ob srečanju najprej spominjata svoje preteklosti, težkih in žalostnih trenutkov, ki sta jih preživela, potem pa svoje sedanjosti in končno bodočnosti. Tako storimo danes tudi mi. Dejstvo je, da so Slovenci in Slo-vaki bili in so dobri prijatelji. Radi se spo-minjamo slovensko - slovaško prijatelj-stva v preteklosti in tudi zdaj so naše sim-patije do slovenskega naroda neizpremenje-ne, kakor je dokazala tudi turneja pevske-ga zbora slovaških učiteljev na Češkoslo-vasko. Slovenski narod je nam in po lepoti svoje zemlje, in po značaju in blagovno-ostnosti jezika ter težki borbi za narodno eks-istenco zelo soroden.

— **Promocija.** Na tehnični visoki šoli na Dunaju je diplomiral za arhitekta — inžen-jerja g. Aleksander Skubic iz Ljubljane. Čestitamo!

— **Nov pooblaščen inženier.** Minister javnih del je dovolil inženjerju iz Ljubljane Stojanu Globočniku javno prakso na vsem ozemlju kraljevine Jugoslavije, spe-cijalno iz stroke gradbenega inženierstva.

— **Manifestacija francosko - slovenskega prijateljstva.** V ponedeljek zvečer so pri-redili prijatelji Jugoslavije v Parizu mani-festacija francosko - jugoslovenskega pri-jateljstva, katere so se udeležili odlični za-stopniki obeh narodov. Predsedoval je pre-dsednik združenja prijateljev Jugosla-vije bivši minister in poslanik Louis Ma-rin. Priveditve se je udeležil tudi naš po-slanik dr. Spaljaković. Profesor instituta Gabriel Millet je predaval o stari srbski umetnosti. Predavanje so spremljale sk-iptične slike iz serije filmov Fidaca »Po-tovanje po Jugoslaviji«. Predavanju je sle-dil koncertni del in družabna zabava.

— **Telefonski promet med Jugoslavijo in papavežvo državo.** Minister javnih del je dovolil telefonski promet med Jugoslavijo z ene in papavežvo državo z druge strani in sicer s 1. aprilom. Poklicane so lahko in kličemo tiste centrale Jugoslavije, ki imajo že relacijo z Rimom. Za edini 3 minutne-ga pogovora iz Ljubljane se plača 48,95 Din. Kdor bi hotel govoriti telefonično z vati-kansko državo, naj se obrne na kontrolor-ja telefonske centrale, ki ima številke Va-tikana. Kontrolorja telefonska številka je 2790.

— **Kupari v filmu.** V nedeljo so predva-jali v Pragi nov kulturni film, ki kaže naj-lepše kraje naše rivijere. Film prikazuje potovanje iz Prage preko Splita, vožnjo s parnikom »Kumanovo« po morju mimo Kor-čule do Dubrovnika in svetovno znano mor-sko kopališče Kupari. Kakor je omenil v v-vodnem govoru viš. zdravstveni svetnik dr. V. Kima, je bilo to kopališče ustanov-eno in zgrajeno s sodelovanjem odličnih Čehoslovakov, med njimi bivšega podžu-pana mesta Brna Jana Maša in pokojnega tovarnika Kysela. Film kaže opremo kop-ališča, življenje v njem, izprehode in izlete v okolico s subtropsko vegetacijo. Na sli-kah Dubrovnika se vidi, da je s svojo bo-gato preteklostjo in čarobnimi kotički res mesto, katero pesniki po pravici opevajo.

— **Nemški turisti v Splitu.** V ponedeljek je prispela v Split večja skupina nemških turistov, s katero je prispel tudi nemški general Smitt. Nemci so si ogledali mesto, večeraj so pa odpotovali v Solin in Trogir. V Splitu ostanejo nekaj dni, potem pa od-potujejo v Dubrovnik, od koder se vrnejo v domovino. Ekskurzija je organiziral tur-sko - prometni urad »Mf«.

— **Iluzije s »Stridivarijevim gosli«.** Dne-s se je zgledil v našem uredništvu sodni izvedenec in strokovnjak za glasbila g. A. Breznik, ki je prišel povedati, da so vse naše lastnikov takozvanih Stridivarijevih gosli prazne, ker gre za novejšo izdelke, ki imajo na notranji strani napis, iz ka-terega bi se dalo sklepati, da gre za izde-lek slavnega italijanskega mojstra, v res-nici pa pomeni napis, da so bile gosli na-rejene po modelu iz dotičnega leta, seveda mnogo pozneje in da torej s Stridivarije-vimi gosli nimajo nič skupnega. Starejših koncertnih in šolskih gosli z napisom »An-tonius Stridivarius Cremonensis Faciebat Ano...« se bo našlo pri nas najbrž še več, toda Stridivarijevega izdelka med nji-mi ne bo, kdor bi pa imel zelo stare gosli in bi se hotel prepričati, če niso morda iz-delek slavnega mojstra, se lahko obrne na g. Breznika, ki mu bo radevolje postregel z informacijami.

— **Brezžični prenos električne struje iz Ljubljane v Zagreb?** Slovitu italijanske-mu učenjaku in izumitelju Marconi-u se je pretekli teden posrečil senzacionalen eks-periment. S svoje jachte v Genovii je prižal v Sidneyu okoli 3000 žarnic. To je bil prvi brezžični prenos električnega toka. Zagreb-ska radiopostaja je sklenila sporazumom z zagrebškim veleposlom in prof. Spilajom prižgati električne žarnice na daljavo. Žar-nice bodo nameščene v razstavnih prostorih zagrebškega veleposla in prižgali jih bodo z močne oddajne postaje v Eindhovnu na Nizozemskem. Razen vremenskih zaenkrat ni drugih težav. Zagrebška radiopostaja je že stopila v stik s slovitim tvrdko Philips za radioizdelke v Eindhovnu, ki bo montirala aparate za oddajanje toka v Eindhovnu, v Zagrebu pa sprejemne aparate in sicer v dvorani zagrebškega veleposla. Zagrebška radiopostaja se je pisмено obzvala v Eindhovnu, vendar ni verjetno, da bo mogoče eksperiment napraviti že med veleposlom. Pismo prispe v Eindhoven šele danes ali jutri. Zato bodo Zagrebčani skušali prenesti tok iz Ljubljane. V tej zadevi se bodo po-zvali z Ljubljano in upajo, da pojde vse gladko tako, da bo Zagreb prvi, ki bo za Sidneyem doživel prenos električnega toka na daljavo. Uprava zagrebškega veleposla bo namestila v svojih razstavnih prostorih

še par sto žarnic tako, da bo prenos elek-tričnega toka na daljavo velika svečanost za Zagreb.

— **Občni zbor SPD.** Slov. plan. društvo naznanja svojim članom, da se bo vršil rodni občni zbor za leto 1930 v soboto 26. t. m. ob 20. v dvorani Mestnega doma v Ljubljani. Dnevni red: 1. Pozdrav predse-dnika. 2. Predlog za volitev častnega člana. 3. Poročilo tajnika. 4. Poročilo knjigovod-je. 5. Poročilo računskih preglednikov. 6. Volitev predsednika. 7. Volitev odbora. 8. Volitev rač. preglednikov. 9. Volitev dele-gatov za skupščino. 10. Samostojni pred-logi. 11. Skupščina.

— **Koča pri Triglavskih jezerih.** SPD. naznanja, da bo koča pri Triglavskih jezer-jih odprta od 11. t. m. do nadaljnjega. Vreme idealno. Smuka jako ugodna.

— **Zveza rezervnih oficirjev v Ljubljani** sporoča članstvu, da je ustanovila odsek za posmrtni sklad, ki ga je pristojna oblast odobrila. Člani odseka morejo biti samo člani Zveze zase in za svoje soproge. Pri sprejemu v odsek plača vsak član smrtne prispevke za prva dva smrtna primera. Za vsak smrtni primer (ne glede na že vpla-čana prvotna dva primera) plača član pris-pevek takoj po prejemu položnice, ki mu jo pošlje Zveza. Člani, ki žele pristopiti k te-mu odseku, naj zahtevajo od Zveze pristop-no tiskovino in pa pravila.

— **Rezervni oficirji.** Člani Zveze rezervnih oficirjev v Ljubljani, ki žele, da jim pre-skrbi Zveza železniške in ladijske legitimaci-je po najnovšem pravilniku, naj pošlje-jo Zvezi te-le podatke: ime in priimek, čin v vojski, mesto stanovanja in poklic. Tej pri-javi naj priloži tudi svojo fotografijo v velikosti 6 X 9 cm in pa znesek 10 Din za legitimacijo in pa poštne stroške. Istočasno naj se izjavi, da ne uživa po postupa po železnica ali oziroma ladijah že iz drugega na-slova n. pr. kot državni uslužbenec, aktivni ali vpokojeni. Zveza rezervnih oficirjev v Ljubljani.

VELIKA NOČ JE TU!

Oglejte si bogato zalogo razne emailirane modre, najave, sive in aluminijaste posode pri tvrdki z železino

STANKO FLORJANČIČ
LJUBLJANA SV. PETRA CESTA 35

— **Delavski oder »Svobode« iz Ljubljane,** znan po svoji originalni vzporeditvi Golo-uhove »Križec« in Tolstega »Vstajenje«, na-stopi v nedeljo 13. t. m. ob 15. v maribor-skem gledališču z znano žaloigro iz svet-ovne vojne »Grob neznanega vojaka«. Re-žija je v rokah književnika Bratka Krefta, ki je delo dramaturga predelal v štiri de-žanja in prekrstil v »Balado o vojni in lu-beznici«. Posebnost vzporeditve so poleg te-ga še muzikalne improvizacije g. prof. Ran-cigaja, ki jih bo izvajal na klavirju. Drama se odlikuje po močni realistični in proti vojni idejnosti. Preskrbite si pravočasno vstopnice!

— **Vsem društvom in borcem iz svetov-ne vojne na znanje!** Letošnja glavna skup-ščina borcev iz svetovne vojne je dolo-žena nepreklicno za dan 10. avgusta in si-cer na Brezjah. — Glavni odbor ZSV v Ljubljani.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno. Tudi večeraj je bilo po vseh krajih naše države bolj ali manj oblačno. Temperatura je večeraj v nekaterih krajih močno poskočila. V Beogradu in Sa-rajevu je znašala najvišja temperatura 21. v Skoplju 20, v Splitu 18, v Zagrebu 15, v Ljubljani 14,3, v Mariboru 13,6 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 764, tem-peratura je znašala 6,6.

— **Za Veliko noč v Pariz** po zelo ugodni ceni prireja »Putnik« v Ljubljani, Dunajska cesta 1. Informacije istotam. 263n

— **Sestajetletni ubijalec.** V dobrovoljski koloniji Mah Beograd pri Subotici sta se 2 dni sprla dva 16letna fantiča. Stefan B. in Dušan M. sta se za šalo premetavala, med borbo pa je Stefan naprotnika pretrdo položil na tla. Dušan je bil užaljen in je pozval nasprotnika, naj se gre še enkrat metat z njim. Ko se mu je Stefan pribli-žal, je v jezi pograbil lopato in udaril pri-jatelja tako močno po glavi, da je bil takoj mrtel. Mladega ubijalca so zaprli.

— **Nesrečna rodbina.** V soboto zjutraj so našli v Zemunu v mestnem parku na drevesu obešenega nekega moškega. Pasanti so o tem obvestili policijo, ki je obešenca snela z drevesa. Policija je ugotovila, da gre za 38letnega železniškega uslužbenca Matijo Spačka, ki je bil zadnje čase vdan pijančevanju. Obešenec je imel pri sebi pismo, v katerem pravi, da je šel v smrt zaradi neugodnega gnetnega položaja in zaradi večnih prepričkov z ženo. Zapustil je ženo in tri nepreskrbljene otročičke. Spaček je bil potomec ugledne rodbine, ki je zlasti po prevratu igrala važno vlogo. To-da rodbino je preganjala zla usoda. Dve njegovi sestri sta se lani smrtno ponesre-čili na vožnji s čolnom po Dunavu, njego-va mati pa je nedavno podlegla posledic-am operacije slepica.

— **Strahon samonar.** V Subotici si je te dni na strahon način končala življenje 20-letna Ana Ertner. Dekle je skočilo pod vlak, ki jo je strahovito razmesaril. Odgr-gal ji je glavo in obe nogi. Vzrok samo-nara je bil najbrž obup nad neozdravljivo boleznijo. Dekle je bilo namreč tuberkulo-zno in zdravniki so ji odkrito povedali, da ji ni več rešitve.

— **Ubij v Mitrovici.** V vasi Grka pri Mitrovici je bil te dni izvršen grozen zlo-čin. Kmet Gijoka Stojanović se s sekuro ubil sosedu Stevana Karanovića. Moža sta se že več let sovražila, ker sta se njeni ženi vedno prepirali. Zato sta se drug drugega izogibala. Toda te dni je bilo srečanje ne-izogibno. Stevan je prišel iz ene ulice s palico v roki, Gijoka pa s sekuro iz druge.

Začela sta se pripraviti, med prepričkom pa je Stevan s palico zamahnil proti Gijoki ter kriknil: »Nikar se mi ne približaj!«. Gijoka je bil pa urnejši, prestregel je uda-rec ter oplazil nasprotnika s sekuro po gl-avi. Stevan se je zgrudil in kmalu umrl. Grozen prizor je opazovala 10letna de-dica, ki je začela klicati na pomoč. Toda vsaka pomoč je bila zaman. Komisija je ugotovila, da je bil udarec smrten. Gijoka so aretirali in izročili sodišču.

— **Radi dolgovi v smrt.** V Varaždinu se je te dni obesil krojač Hiegl iz Odžacev. Vzrok samomora so bili dolgovi. Hiegl je začel špekulirati z žitom in je nakupil več-je množine žita in konuze. Nenaden padec cen ga je na spravljal na boben. Mož je vzel okoli 300.000 Din posojila v banki, katero je intabuliral na nišo. Končno mu je vse propadlo, denar in imetje. V obupu se je obesil in zapustil rodbino v bedi.

— **Fotoparate kupite** najbolje pri Fr. P. Zajec, optik, Ljubljana, Stari trg 9. 13T

Iz Ljubljane

— **Izobesite žalne zastave.** Mestna ob-čina ljubljanska bo jutri, na dan pogreba Nj. Sv. patrijarha Dimitrija razobesila na svojih poslopih črne zastave. Vabim vse hišne posetnike in soseščane, da na isti način počaste spomin velikega cerkvenega poglavarja. — Dr. Dinko Pac l. r., župan.

— **Služba mestnega gozdarja pri mestni občini ljubljanski** se v smislu sklepa občinskega sveta ne bo zasedla, ker se bo vrtnarstvo in gozdarstvo združilo v osebni vrtnarskega nadzornika. S tem se razpis službe mestnega gozdarja preklicuje.

— **Zaključno predavanje društva »So-ca«.** V soboto 12. t. m. zaključijo »So-ca« v salonu pri »Levu« letošnje serije pred-a-vanj. Ta večer predava prvič v »Soči« g. Mis Franta, mestni uradni zdravnik o temi: »Poglavja iz duševne hi-giene«. Zelo važna panoga higijene, ki ima svoj izvor v Ameriki, od koder se br-zo širi po celim svetu. Bistvo tega gibanja je g. predavatelj sledil pred leti v Zdru-ženih državah ameriških, Kanadi in Angliji, kjer mu javnost in zlasti zdravstvene ob-lasti posvečajo veliko pažnjo. Sočani, pri-jatelji, medicini in vsi, ki se zanimajo za to vevlačno predavanje, pridite polnošte-vilno. Vstop vsem prost. 264n

— **Vegetarijanska in dietična kuhinja.** Kuhinjo te vrste v Ljubljani zelo pogre-šamo. Veliko ljudi je, ki iščejo dietično hrano, bodisi po lastnem preudarku, bodisi po zdravniškem nasvetu. Če nadejmo ku-hinjo, ki jim od časa do časa postreže z zadovoljno hrano, je združeno to z veli-kimi denarnimi žrtvami. Seveda je priprav-ljanje vegetarijanske hrane za enega abo-leta nepriljavno. Če se kuhja za več ljudi, je stvar drugačna. Zato pa, ali ne bi ka-zalo v tej ali oni kuhinji dati vegetari-janske ali dietične hrane? Spočetka, dok-ler taka kuhinja ne bi bila znana, bi težko shajala, a če bi bila v vestnih in zanesli-vih rokah, bi kmalu zaslovela in obstoj bi ji bil zagotovljen. Večkrat slišimo povpra-ševati zlasti tuje po dietični kuhinji. Ka-kor znano, je naš list nedavno priobčil daljši članek o vegetarijanski in dietični kuhinji po Gersonu, kakršno si želi inserent v današnjem »Narodu«.

— **»Potopljeno brodovje.«** (Barka pri Skagerraku.) V petek 11. t. m. bo predva-jala ZKD v kinu Ideal zopet izredno lep in vlezanim film z izredno napeto vsebino — to je film »Potopljeno brodovje«. Ta film nam popisuje hudo borbo dveh junaških brodovij — angleškega in nemškega — za čast in znano domovino. Bitka pri Skagerraku je predložena v vsej svoji besnosni in ljutosti. Tudi konec nemškega brodovja pri Capu Thow je predločen v vsej svoji tragediji. Znano je, da bi se moralo celo-kupno nemško vojno brodovje predati za-veznikom, češar pa Nemci niso mogli pre-nesti. Odločili so se za največjo žrtev, to je, potopili so celokupno svoje brodovje in pomorske stare, v junaških bitkah toliko proslavljene oklopnice in krizarke so izgi-nile pod morsk gladino. — Skratka: ve-leznim in poučen film, ki bo vesplošno zanimiv. Predvajal se bo pri vseh običajnih predstavah ob 4, pol 6, pol 8 in ob 9. zvečer. Cene sedežem najnižje, od 2 Din dalje.

— **Jakopičeva razstava v veliki dvo-rani OUZD na Miklošičevi cesti** je odprta vsak dan do inclusive sobote 12. t. m. od 9. do 12. in od 14. do 17., v nedeljo pa od 9. do 12. Vstop prost.

— **JAD Triglav.** V četrtek 10. t. m. se bo vršil v gostilni Sedej, Kolodvorska ulica, prvi članski sestanek. Pozivamo članstvo, da se ga sigurno udeleži.

Največji Madžar

Za največjega Madžara velja na Madžarskem grof Stephan Szecheny, ki je končal nasilno svoje življenje pred 70 leti, star 68 let. Prvotno je bil častnik. l. 1825 je pa zapustil armado in se posvetil povzdigi svojega naroda. Po njegovi zaslugi in večinoma tudi z nje-govim denarjem je bila ustanovljena l. 1825 ogrska akademija znanosti, ter na-rodno gledališče in konzervatorij, on je poskrbel, da so zgradili prvi most med Budimom in Pešto, skrbel je za usta-novitve dunavske paroplovbe, za regu-lacijo Tise in ustanovitvev industrijske-ga društva v Pešti. Potem je stal v osrednjem narodnih političnih bojih, boril se je za pravice madžarskega naroda v parlamentu in potom tiska. V parla-mentu je sicer napadal radikala Košu-ta, vendar je pa vstopil l. 1848 kot mi-nister prometa in javnih del v njegovo vlado. Toda že takrat so se pojavili na-nem znaki duševne bolezni in še istega leta so ga prepeljali v umobolnico v Döblingu pri Dunaju.

Tu je toliko okrevljal, da je mogel ob-javljati anonimne članke proti Bacho-vevu absolutizmu. Zato je policija po-novno preiskala njegovo stanovanje v

umobolnici in to je grofa tako razka-čilo, da se je 8. aprila ponoči ustrelil. V madžarskih publikacijah je rečeno, da je izvršil samomor iz obupa nad polo-žajem svoje domovine. Ponosne besede, katere je napisal pred 100 leti, da Ogrji še niso bili, temveč da šele bodo, so mu zagurala hvaležen spomin na-roda, ki je poskrbel za posmrtno izdajo njegovih spisov in zapiskov. Madžari so se te dni spominjali tega »očeta ogr-ske reforme« in glavnega buditelja kul-turnega in gospodarskega življenja.

Med kolegi.

— Ta tvoja žena mi pride zelo drago.

— Čuj, to mi moraš pa pojasniti.

— Zelo enostavno — vedno, kadar ima tvoja žena novo obleko, jo hoče imeti tudi moja.

V čakalnici.

Zdravnik: »Kdo je na vrsti?«
Krojaški vajenec: »Jaz! Moister me pošilja z računom.«

Hans Christian Andersen

Ob 125 letnici slavnega danskega pisatelja, največjega dobrotnika otrok

L. 1805 sta živela v Odense v siro-mašni izbi novoročenca, mlad čevljar in njegova žena. Mož je bil star komaj 22 let, bil je zelo nadarjen in pesniško navdahnjen. Žena je bila nekaj let sta-rejša, sveta in življenja ni poznala. Ži-vela je samo za svojega moža. Mož si je bil sam napravil čevljarški stol in za-koonsko posteljo. V ta namen mu je služil les mrtvaškega odra, na katerem je sta-la malo prej krsta umrlega grofa Tram-peja, o čemur so pričali še kosčki črne-ga sukna. Namesto umrlega grofa sredi svežega cvetja in plapolajočih sveč je pa zaplakal na tej postelji 2. aprila 1805, torej pred 125 leti, novorojenček, poz-nejši slavnj Hans Christian Andersen, največji dobrotnik otrok.

Ta kraj v Odense, kjer je bil rojen največji pravljicar sveta, je zdaj Melka danskega naroda in slavnostna proces-sija danskih otrok ob 125 letnici Ande-rsenovega rojstva, procesija, katere je-dro je tvorila velika skupina postav iz Andersenovih pravlic, je simbolično pokazala, kaj je Andersenova zapušč-i-na otrokom. Nesmrtni čar Andersenovih pravlic bo vedno mil in drag otrokom in odraslim. Otroci najde v njih napeto dejanje in šlačen humor, odrasli pa globlje, simbolične vrednote. Morda jo ni na svetu knjige, ki bi mogla nuditi otrokom in odraslim toliko zanimivega in lepega, kakor Andersenove pravlice. Čarobnost dela je prešla tudi na avtor-ja in mnogi čitatelji imena Andersen ne družijo s konkretno pisateljevo predsta-vo, temveč jim je samo pravljčni svet, v katerega se je pogreznilo že toliko pokolenj in ki je ostal tako svež, kakor sfera »Tisoč in ene noči«. Tudi poedine osebe Andersenovih pravlic so tako po-pularne, da jih vsak pozna. Lahko celo trdimo, da imajo otroci radi tudi po-edine živali in predmete iz Andersen-ovih pravlic in da jim ostanejo v naj-boljšem spominu tudi v poznejšem živ-ljenju.

Cele generacije so že hvaležne An-dersenu za pravljčno čarobnost in sme-lo lahko trdimo, da je zdaj malo ljudi

Umetni otok

Iz New Yorka poročajo, da je prvi umetni otok v Atlantskem oceanu v glavnem že dograjen. Zgradili so ga na kraju, ki je približno sredi poti med New Yorkom in Bermudskimi otoki. Od New Yorka je oddaljen pri-bližno 325 morskih milj.

Umetni otok, katerega je zgradil ameriški inženjer Armstrong, je dolg 400 m, širok pa 130 m. Na debelih že-leznih verigah je pritrjen na morskno dno. Nad morsk gladino sega 25 m visoko. Pod gornjo ploskvijo otoka so velike posode za sladko vodo, bencin, olje in zalogo živil. Otok se imenuje »Lengleve, Prostora je na njem za 120 ljudi. Služil bo pa v prvi vrsti kot po-stajališče za letala. Ameriški finan-cniki, ki so dali denar za prvi umetni otok, nameravajo zgraditi v Atlantskem oceanu še šest umetnih otokov. Čim bodo vsi umetni otoki zgrajeni, bo letanje iz Amerike v Evropo in na-zaj brez vsake nevarnosti, ker bodo lahko letala na morju pristajala, kakor na kopnem.

Strahopetni Evropci

V reviji »Nova Kitajska« pripove-duje J. D. Dittmar o posetu soproge angleškega misijonarja pri kitajskem mandarinu. Misijonarjevo ženo je od-vedel gostoljubni Kitajec tudi v oni del svoje hiše, kjer prebiva osem nje-govih boljših polovic. Kitajke, ki še nikoli niso videle evropske žene, so se zelo čudile beli polti in normalnim no-gam Angležinje. Ker je govorila mi-sijonarjeva žena za silo kitajsko, se je razvil med njo in mandarinovimi že-nami zanimiv pogovor.

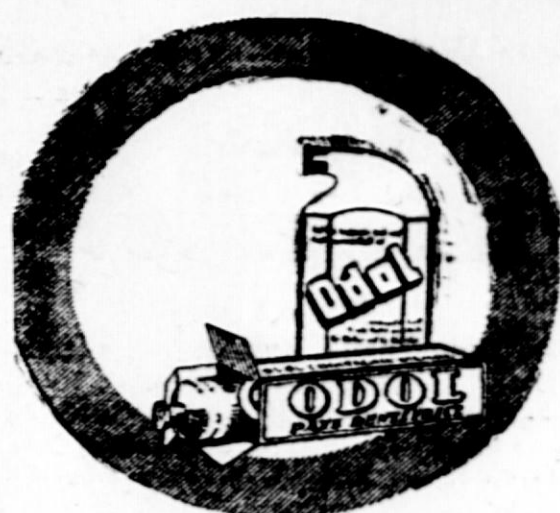
— Ali lahko hodiš kakor mož? — so vprašale Kitajke Angležinjo.

— Seveda.

— Mučna tišina.

— Ali znaš plavati? — Seveda znam.

— In jahati tudi? — Da.

Negovanje ust z Odolom je naravnost dobrota. Oni, ki zobe polagoma uničuje, se zanesljivo zavre in po vsakem izplaknjenju z Odolom se širi po vseh ustih poživljajoča svežost. Če očistite zobe z Odol-pasto, ohranite zobe bleščeče bele.

Zopet je bilo nekaj časa vse tiho, slednjič je pa vprašala ena mandarinov-vih žen.

— A če te mož pretepe, ali se mu znaš revanžirati?

— Pa še kako! — je odgovorila An-gležinja.

Tedaj so se mandarinove žene po-membno spogledale in ena je poveda-la, kaj mislijo, rekoč: Zdaj razumemo, zakaj imajo možje v Evropi samo po-eno ženo. Bojce se.

Revolucija želodca v Rusiji

V sovjetski Rusiji se vrši zdaj ta-kovzani pregled kolektivne prehrane. Skupine delavske omladine posejajo ljudske kuhinje odnosno jedilnice, da se seznanijo z njihov ureditvijo in ugo-tove nedostatke, ki bodo po možnosti čimprej odstranjeni. Sovjetski tisk pri-pisuje temu pregledu važen javno-po-litični pomen, kajti čim bo splošni načrt kolektivizacije uresničen, bodo morale zasebne kuhinje v Rusiji izgi-niti in nadomestile jih bodo kuhinje-tovarne za kolektivno prehrano. Javne kuhinje, ki so zdaj organizirane po vseh večjih ruskih mestih, so nekakšne poskusne stanice za kolektivno prehra-no in zato naj nudi njihov pregled gradivo, na podlagi katerega bo pozne-je organizirana po celi državi kolek-tivna prehrana.

Poročila, ki jih pošiljajo delavske brigade, katerim je poverjen pregled javnih kuhinj, pričajo, da ima kolek-tivna prehrana mnogo nedostatkov. Lenagradska »Krasnaja Gazeta« pi-še, da se mnogi delavci pritožujejo, da je vodstvo javnih kuhinj slabo in hrana pa draga. Zelo verjetno je, da se bo pokazalo v kolektivni prehrani še več nedostatkov, ko bodo organi-zirane kuhinje-tovarne. Težko bo zbolj-šati kakovost obedov v kuhinjah, kjer se bo kuhalo nad 10.000 obedov dnev-no. Ti nedostatki pričajo, da je revo-lucija želodca težko izvedljiva.

Edgar Wallace:

Vrata izdajalcev

Roman

— Toda Diana, dušica, — je začel. Diana je zmajala z glavo.

— Ne bodite hudi Colley, toda zdi se mi, da mi prinaša Graham zelo važne novice. Če hočete, pridem za vami ob šestih.

Ce je Diana govorila tako mirno, je bilo vsako drugo prigovarjanje zaman. Zato se je Colley Warrington, zvest svoji tradiciji, samo zasmejal in skril svoje razočaranje.

Diana ga je spremila do vrat. Na hodniku ji je dejal:

— Ne mislim, da bi bilo pametno informirati Grahama o načrtu, o katerem sva pravkar govorila.

Diana ni odgovorila, hitro je zaprla vrata in se vrnila h Grahamu.

— Kaj se je zgodilo? — je vprašala. Graham jo je vprašujoče pogledal.

— O čem sta govorila, da Colley ni hotel, da bi mi povedala? — je vprašal. Ni bil ljubosumen, pač pa so bili njegovi živci do skrajnosti napeti in zato je bil razdražen.

— Danes popoldne me je prosil, naj se poročim z njim, — je odgovorila mirno. — In ni hotel da bi ti povedala, kje ga čevlji žuli. Colley je sicer vsiljiv, toda zelo koristen mož. Zdaj pa povej, kaj se je zgodilo.

Graham je hodil po sobi, držeč roke v žepih.

— Trayne je blazen — popoln norac! Bil sem v Toweru in ogledal sem si zakladnico. Oropati Angleško banko je mnogo lažje.

Opisal ji je varnostne naprave v Toweru in nadaljeval:

— Stari tepec misli, da so varnostne naprave še vedno take, kakršne so bile pred dvesto leti. Zakladnica je zdaj podobna oklopni blaginji. Tudi najspretnejši vlomilec bi ne mogel odpreti z jeklom okovanih vrat. Pa tudi če bi se mu posrečilo vrata odpreti, bi stal še pred težjo nalogo, ker bi moral odpreti tudi jekleno vitrino. Povsod so signalni zvonci in žice so skrite v zidu. Vlom v zakladnico je torej izključen.

Diana si je zamišljeno grizla ustnice.

— Mami se pa zdi, da bi se Trayne ne lotil nečesa, kar je izključeno. Danes popoldne sem govorila o njem s Colleyjem in on pravi, da je Trayne najbolj prebrisan človek na svetu.

Dolgo je gledala Grahama.

— Kaj pa tvoja vloga? Misliš, da je nevarna?

Graham je zmajal z glavo.

— Ne samo nevarna, temveč tudi neizpolnljiva. To je prav za prav najdrznejši del njegovega načrta. Poznam dobro vojaško službo, saj sem služil v Sandhurstu in dve leti pri westshirskem polku. To mi ne bo delalo preglavice. Moji živci so zdravi in krepki. Toda tatvine kraljevske krone me je navzlic temu groza. Trayne pravi, da mora biti vlom izvršen v četrty ure. Toda po mojem trdnem prepričanju bi potreboval najmanj četrty ure, da bi odprl okovana hrastova vrata in lahko bi bil vesel, če bi se mu posrečilo to v tako kratkem času. V Dartmooru sem govoril z izkušerimi vlomilci in Vrenchy,

ki je vlomil v Južno banko, mi je pravil, da potrebuje najspretnejši vlomilec samo za odpiranje blagajne dobre tri ure. Zato se lote vлома navadno v soboto zvečer in še tedaj potrebujejo najmodernejše vlomilsko orodje, da gre delo urno od rok. Vlomilci imajo električne svedre — ah, prepričan sem, da je ta vlom izključen. S Traynom moram govoriti.

S tem se je Diana strinjala.

— Jutri zvečer odpotuje v Cobham, — je dejala. — Pisal mi je, naj pridem tudi jaz tja. Bo že kako, Graham, glavno je, da dobiva nagrado.

Opazovala je Grahama, kako si je prižgal cigareto in vrgel vžgalico v peč. Bil je čuden možakar. Razvijal se ni normalno. V njegovi duševni in moralni razvoju so posegale ovire, ki so ga potisnile s prave poti. Nekoč ga je strastno ljubila in še zdaj ne more trditi, da ga nima rada. V teh zadnjih trenutkih oklevanja in bojazni je čutila, da se stara ljubezen vrača. A ta občutek ji je bil prijeten.

— Jutri bo vse končano. Graham — in najino razmerje se pojasni, — je dejala zamišljeno.

Graham je začutil v njenem glasu novo struno in urno se je obrnil. Morda je videl tudi on v nji nekaj boljšega in ne samo nepotrebno breme, kajti obraz se mu je zjasnil in prijazno se je nasmehnil. To je bil prvi smehljaj, katerega je Diana videla na njegovem obrazu, odkar so ga bili izpustili iz ječe.

— Morda pa vse to sploh ni vredno, da bi si človek belil glavo, — je dejal Graham. — Saj vendar stari Trayne ni blazen. Gotovo so mu znane ovire vsaj tako dobro kakor meni. a morda še bolje.

— Kaj pravi o tem knjižica? — je vprašala Diana. — Mislim namreč, če je v knjižici označeno, kako prideš v Wakefield Tower?

Graham je odkimal z glavo.

— Trayne gre preko te podrobnosti zelo površno, — je odgovoril in se znova nasmehnil. Potem je pa nenadoma iztegnil roko, rekoč: — Veseli me, Diana, da sem se oglasil pri tebi. Ne vem, ali vpliva name atmosfera tvoje sobe ali pa tvoje čudovite lastnosti, toda od kar sem spregovoril s teboj, se mi zdi ves svet veselejši.

Zato pa Diana ni bila prav nič vesela po njegovem odhodu. Prejšnjim skrbem se je pridružil še strah, katerega dotlej ni poznala — bala se je za Grahama.

XIV.

Dick Hallowell ni zahajal pogosto k soprogini svojega polkovnika in zato je bila lady Cynthia očitno presenečena, ko je sluga napovedal njegov prihod. Sedela je na nizki otomani pred čajno mizico. Bila je vitka, imela je fino modelirane poteze in tako tenke ustnice, da ni bilo mogoče trditi, da so lepe. Bobbie je znal opisati lady Cynthia z enim stavkom. Če jo človek vidi, misli, da je stara trideset let, če jo pa sliši, bi mislil, da jih je že sto. V tej pedantični dami je bila združena dekliška mikavnost s starokopitnimi nazori stare ženice.

— To je za naš presenečenje, Dick, — je dejala malomarno. — Ali naj pozvonim, da vam prinese skodelico čaja?

— Hvala, ni treba. Rad bi govoril z vami, dokler sva še sama.

Spominjajte se slepih!

„Revolucija“ v Monte Carlu

Natakar Blanc, ki je ustanovil slovito igralnico, je bil rojen pred 100 leti

Igralnica v Monte Carlu je najznamenitejša na svetu. V nji so bile dolžne in izgubljene milijarde, iz beračev so postali tu milijonarji in iz milijonarjev berači. Mnogi so že plačali hazardiranje v Monte Carlu z življenjem, ker so v obupu segli po samomorilnem orožju, ko so izgubili vse svoje premoženje.

Ustanovitelj slovite igralnice je bil natakar Francois Blanc, rojen l. 1830, torej pred 100 leti. Blanc je hotel prvotno ustanoviti igralnico v Hamburgu, pa podjetje ni uspevalo. Vendar je pa s prvo igralnico toliko zaslovel, da so ga l. 1863 povabili, naj ustanovi igralnico v Monacu. Bivši natakar je sklenil primerno pogodbo z vladajočim domom Grimaldskim in se z vneto loštil dela. Vedel je, da se da kovati iz človeških strasti in neumnosti kapital in res je postal v nekaj letih večkratni milijonar.

Na Blancovi rodbini se je v polni meri pokazala velika moč denarja. Ena njegova hčerka se je poročila s predstavnikom najvišje poljske aristokracije knezom Radziwillom. To je bilo čudo, katero je mogel storiti samo denar. Z drugo hčerko bivšega natakara se je poročil celo princ Roland Bonaparte, bližnji sorodnik ta-

kratnega francoskega cesarskega doma. Drugo pokolenje podjetnega natakara je pa smatralo očetovo obrt za poniževalno in tako je prevzel vodstvo igralnice v Monte Carlu edini Blancov sin Camille.

Ta je očetovo podjetje znatno izpopolnil, obenem je pa poskrbel tudi za blagostanje male države. Znano je, da prebivalcem Monaca ni treba plačevati davkov in da dobiva vlada vsake tri leta 2 milijona frankov rente. Vse to gre na račun igralnice. V tem pogledu so celo vladarji velikih držav na slabšem kakor je vladajoči knez Monaca.

Prišla je pa vojna, ki je hudo prizadelo tudi igralnico v Monte Carlu. Dohodki so močno nazadovali in Camille Blanc je začel v denarne stiske. Ta položaj je izkoristil znani finančni magnat Bazil Zaharov, ki je ustanovil delniško družbo z obratnim kapitalom v znesku 1 milijon funtov šterlingov, ki naj bi preprečila polom igralnice. Odkar je dobila igralnica Zaharovo finančno injekcijo, posluje zopet z velikim dobičkom. Zaharov je zdaj po vojvodi Westminsterskem najbogatejši mož v Evropi. Njegovo premoženje cenijo na pet milijard. Svojo karijero je začel kot natakar v Carigradu.

Zaharov je prodal nedavno delnice igralnice v Monaku znanemu bančnemu domu Daniel Dreyfus & Comp. v Parizu in sicer s 100% dobičkom. Ta finančna transakcija je vzbudila v Monte Carlu veliko senzacijo. Nazivajo jo »revolucionarni prevrat« v Monte Carlu. Uprava igralnice bo prvič od obstoja tega dobičkanosnega podjetja odgovorna ljudem, katerih ne pozna, anonimnim delničarjem, katerim jamči za masten dobiček večno hrepene nje ljudi po bogastvu in njihova strast do igre.

NOGAVICE z ŽIGOM

Najboljše, najtrajnejše, zato
13 najcenejšel

Slaba tolažba.

— Moje edino bogastvo je nadarjenost.

— Ne bodite žalostni, siromaštvo mi sramota.

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki smo jih prejeli povodom prerane smrti naše srčno ljubljene mame oz. stare mame, sestre, tete, svakinje in tašče, gospe

Marije Krisper

roj. Janesch

se tem potom vsem najiskrenejše zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo pa dolžni g. zdravniku za njegovo izredno pozornost in požrtvovalnost ob času bolezni pokojnice, vsem darovalcem krasnega cvetja in vencev ter končno neštetim prijateljem in znancem, ki so blago pokojnico v tako častnem številu spremili na njeni poslednji poti.

V Ljubljani, dne 9. aprila 1930.

Rodbini Krisper-Germ

Vegetarijanska ali dijetična kuhinja (po Gersonu)

Iščem enega ali dva gospoda, ki si želita take hrane. Poznam vestno gospo, ki bi kuhala, toda lažje dvema ali trem. Reflektiram samo na zanesljive gospode, ki bi bili pripravljeni denarno eventualno nekoliko več zbravati. Interesenti se naj javijo na glasni oddelček »Slov. Naroda« pod: »Dijetična kuhinja«/1317.

Browning pištrole

floberte, lovske puške, pištrole za strašenje psov, lovske in ribiške potrebščine ima vedno v zalogi

F. K. KAISER, puškar, Ljubljana, Kongresni trg št. 9.

Vezenje nevestinih oprem, zaves, pregrinjaj

najcenejše in najfinejše

MATEK & MIKEŠ, Ljubljana

(poleg hotela Štrukelj)

Entlanje, ažuriranje, predtiskanje takoj!

J. Maček

Ljubljana, Aleksandrova c. 12

v oblekah in površnikih na cenejši.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znamkah. Za odgovor znamko! - Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo. - Najmanjši oglas 5 Din

Deklica

stara 18 let, ki ima štirimesečni gospodinski tečaj, želi službo v boljši hiši — v pomoč gospodinstvu. Gre tudi k otrokom. Naslov: G. Papež, Mislinje. 1315

Potnike

za obisk privatnih strank, ki po- lože kavo, sprejmemo proti si- jaini proviziji. Naslov v upravi »Slov. Naroda«. 1318

Specialna delavnica

za previjanje elektromotorjev, avtomatnostrojev F. Perčič, elektromehanik, Gosposvetska 16, restavracija pri Levu. 1311

Mlaži trgov. pomočnik

dobra moč, bi rad spremenil služ- bo. Cenjene dopise na upravo lista pod »Marljivo«. 1313

Krušno moko

in vse mlevske izdelke ved- no sveže dobite pri

A. & M. ZORMAN
Stari trg 32, Ljubljana.

Avto za obrt

davka prost, mal, dobro ohranjena mašinarija in kolesje — poceni prodam ali zamenjam. Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod »Avto«. 1294

Železne stopnice

okrogle (Wendeltrepp) 4 m vi- šake, premer 100 cm.

elektromotor

3 PS, 220 voltov, vrtiloj tok, elektromotor 2 PS in 3 motorje po 1 PS kupi I. Razboršek, tovar- na čevljev, Šmartno pri Litiji. 1316

NA OBROKE

lahko kupite kar potrebujete skoraj v vseh večjih ljub- ljanskih trgovinah z posre- dovanjem

Kreditne zadrage

detajltnih trgovcev

v Ljubljani, Cigaletova ul. 1
1312

Žrebanje državne razredne loterije

V IV. razredu so bile dne 8. t. m. izžrebane sledeče srečke:

Premijo 250.000 Din je zadela št. 99.534

Dobitka po Din 80.000 sta zadeli št. 62.246

Dobitka po Din 60.000 sta zadeli št. 32.903

Dobitka po Din 40.000 sta zadeli št. 36.063

Dobitka po Din 30.000 sta zadeli št. 18.046

Dobitka po Din 24.000 sta zadeli št. 18.738

Dobitka po Din 15.000 sta zadeli št. 22.167 in 33.443

Srečke, na katere so bili izžrebani manjši dobitki, bomo objavili v par dneh.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Modne novosti za damske plašče, kostume, obleke i. t. d.

priporoča v veliki izbiri

FRANJO NOVAK

Spec. trgovina sukna — Ljubljana.
Kongresni trg št. 15.